

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: Csillagvizsgáló a Svábhegy tetején.

Forrás: Világ

Bp

1922. 4. 5.

(1)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

522.1

Hely

Idő

"1922"

Személy

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi hazinyomda 1922

— Csillagvizsgáló a Svábhegy tetején. A nagy bazeomlás után élelmes szomszédaink elvittek tőlünk mindent, amit elvihettek. Elszedték tőlünk a magyar kulturális fejlődés eszközeit: a főiskoláink, az egyetemünk egy részét. A csehek lefoglalták az ógyallai csillagvizsgáló-intézetet. Amit megmenthettünk belőle, néhány műszert, az maradt csak a miénk. A románok meg a földmágnességi intézetünket pusztították ki. Szóval mindent előlről kell kezdeni: föl kell építenünk az obszervatóriumot, be kell rendezni a földmágnességi intézetet. A főváros örökös használatra egy negyvenezer négyszögméternyi területet bocsátott az obszervatórium-építés rendelkezéseire, a közoktatásügyi költségvetésbe is fölvettek bizonyos összeget az építkezés céljaira, de az obszervatórium építése és berendezése 25—30 millió koronába kerül és ennyi pénze most nincs az államnak. Ezt a pénzt tehát a társadalomnak kellene összeadni. A Svábhegyen már hozzákezdtek az építkezéshez. Az egyik megmentett refractor és a passage-műszer felállítására szolgáló épületek még az idén elkészülnek, de a refractoron kívül megmentett műszerek elhelyezésére még három nagyobb és két kisebb forgatható és szétnyitható tetővel bíró és egymástól izoláltan álló kupolának és egyéb épületeknek a megépítéséhez nincs pénz. Az intézet igazgatója a társadalomhoz, a magyar városokhoz, a nagy intézményekhez fordul segítségért és arra kéri, hogy ne hagyják cserben az obszervatóriumot, mely fokmérője a magyar kulturális haladásnak. A külföld nagy obszervatóriumai is mecénások segítségével épültek meg, nem szabad szükkeblűeknek lenniök a mi gazdajainknak sem. Említettük, hogy a magyar földmágnességi obszervatórium is a csehek kezére került. Ez a magyar intézet volt az európai földmágnességi obszervatóriumok hálózatában délkelet felé az utolsó láncszem. Tekintve azt, hogy elvesztésével teljesen kikapcsolódtunk az obszervatóriumok hálózatából, továbbá azt, hogy nekünk e téren közel félszázados múltunk van, kulturális presztizskérdés a visszakapcsolódás. De gyakorlati értékek is követelik az obszervatórium felélesztését. Elsősorban az ország különböző helyein lévő földgázforrások, vasérccek és egyéb kőzetek kikutatására irányuló Eötvös-féle megfigyelések, melyeknél a múltban is az ógyallai obszervatóriumnak jó hasznát lehetett venni és mely munkálatokat egy rendszeresen és megbízhatóan működő földmágnességi obszervatórium igen megkönnyítené.